

Model Transitie UPO

Pensioengerechtigden

Pensioenfondsen zijn verplicht elk jaar een Uniform Pensioenoverzicht (UPO) te verstrekken, dus ook in het jaar aansluitend op de transitiedatum. In dat jaar is het ook verplicht deelnemers de 'tweede transitieberekening' te verstrekken.

Omdat er veel overlap in de informatie en om te veel informatieverstrekking te voorkomen, is een model ontwikkeld voor een overzicht dat het UPO en de tweede berekening combineert. We noemen deze variant een Transitie UPO (TUPO). De mogelijkheid om gebruik te maken van een TUPO bestaat eenmalig, namelijk alleen in het transitiejaar van het betreffende pensioenfonds.

Het model voor het TUPO pensioengerechtigden is gebaseerd op het UPO-model voor de SPR en FPR regeling voor pensioengerechtigden, het UPO model 5 (pre-Wtp) en het voorbeeld format van de tweede berekening dat opgenomen is in het Servicedocument Transitiecommunicatie van de Pensioenfederatie.

Het TUPO toont zowel het pensioen in de regeling zonder wijziging, als direct na de transitie. Het TUPO voor de pensioengerechtigden kan worden gebruikt voor pensioengerechtigden die een (verevend) ouderdomspensioen ontvangen, een arbeidsongeschiktheidspensioen, een (bijzonder) partnerpensioen en een wezenpensioen.

Peildatum

Het TUPO kan daarmee zowel de UPO's vervangen met peildatum 31 december als UPO's met peildatum 1 januari. In het geval van het UPO voor pensioengerechtigden is ook een peildatum in de loop van het jaar mogelijk, mits de transitiedatum overeenkomt met de datum waarop het UPO normaliter verstrekt wordt.

Het gebruik van het TUPO is een keuze van het pensioenfonds

Kiest een pensioenfonds voor het gebruiken van het TUPO, dan is gebruik van het TUPO model verplicht. Verstrekt een pensioenfonds echter geen TUPO, dan moet het zowel de tweede berekening als het reguliere UPO verstrekken. Het format voor het UPO is dan verplicht. Er is geen verplicht format voor de tweede berekening.

Voorbeeldteksten

Het TUPO-model bevat voorbeeldteksten. Dit betekent dat pensioenfondsen de teksten zelf kunnen aanpassen of aanvullen, bijvoorbeeld om meer specifiek in te spelen op de eigen pensioenregeling of de behoeften van deelnemers. Omwille van de uniformiteit wordt gevraagd om zo dicht mogelijk bij de voorbeeldteksten te blijven. Het servicedocument Transitiecommunicatie gaat in op de algemene informatievereisten (correct, duidelijk, evenwichtig en tijdig) die ook voor het TUPO relevant zijn.

Volgorde en opbouw van de informatieblokken

Anders dan in de UPO-modellen mogen de informatieblokken in een andere volgorde worden gezet. Ook mag de volgorde 'oud' en 'nieuw' worden omgedraaid. Verder is het mogelijk 'oud' en 'nieuw' te combineren in één blok. Dit kan nodig zijn voor de begrijpelijkheid, vergelijkbaarheid en consistentie van het TUPO met andere uitingen in het kader van de transitie en een betere aansluiting bij de informatiebehoeften en kenmerken van de deelnemers. Let erop dat de bedragen goed geduid worden, zeker als bedragen in de nieuwe pensioenregeling andere kenmerken hebben dan in de oude pensioenregeling.

Voor het aanpassen van de volgorde gelden de volgende spelregels:

- Net als in het reguliere UPO wordt het blok met de persoonlijke gegevens, gegevens partner en pensioengegevens als eerste getoond.
- Het hierna opgenomen TUPO-model gaat uit van een chronologische volgorde en groepering per pensioensoort. De lezer van de informatie wordt op deze manier per pensioensoort meegenomen van de oude pensioenregeling naar de nieuwe pensioenregeling.
Het is toegestaan per pensioensoort te beginnen met de nieuwe pensioenregeling in plaats van de oude pensioenregeling.
- Eindig het TUPO met de blokken 'wanneer moet u in actie komen' en 'meer weten?'.

Handvatten bij het maken van het TUPO

Voor het maken van het TUPO kunt u kijken naar de aanpak die beschreven staat in het servicedocument transitiecommunicatie: [Servicedocument Transitiecommunicatie - Pensioenfederatie](#).

U vindt via deze pagina ook het inspiratiedocument voor de uitleg van de verschillen tussen de bedragen. Verder staat op deze pagina een 'Addendum' waar de meest actuele inzichten en tips zijn opgenomen, als aanvulling op het servicedocument. Raadpleeg ook [de handleiding bij de UPO-modellen](#). Kijk voor de oude pensioenregeling naar model 5. Kijk voor de nieuwe pensioenregeling naar het model voor de pensioengerechtigden SPR/FPR/PU. Als sprake was van een netto pensioenregeling, dan kunt u bij het pensioen 'bruto' vervangen door 'netto'. Was of is er alleen sprake van een partnerpensioen, dan hoeft u bij het pensioen uiteraard geen ouderdomspensioen te tonen.

Maak de uitleg en toelichting zoveel mogelijk op maat

Kenmerkend voor de eerste en tweede berekening is de aandacht voor de individuele deelnemer en de uitleg van de bedragen. Ook in het verplichte model moet hier aandacht voor zijn. In het model zijn de onderdelen met een uitleg die zoveel mogelijk op maat is aangegeven met de volgende aanduiding: [GERICHTE TOELICHTING].

De term 'gerichte toelichting' betekent dat er (als van toepassing) een uitleg of toelichting wordt ingevoegd die aansluit bij kenmerken van de doelgroep en de individuele ontvanger van het TUPO.

Het TUPO markeert de start van de nieuwe pensioenregeling

Bepaalde informatie is op de startdatum van de nieuwe regeling nog niet aanwezig:

- o *Het kosten- en waardenoverzicht*
In een FPR regeling wordt aan pensioengerechtigden de ontwikkeling van de beleggingen getoond, evenals de kosten. Deze kunnen nog niet getoond worden.
- o *Waarde van de beleggingen*
Hetzelfde geldt voor de eindstand van de beleggingen. De eindstand hoeft niet op het TUPO te staan. In een FPR regeling kan wel een beginstand worden getoond.

Communiceer gelaagd

Met oog op de grote hoeveelheid informatie in het volledige TUPO, is het advies om een aantal onderdelen gelaagd te communiceren. Denk aan de uitleg van het verhogen en verlagen van de pensioenen en de werking van de spreiden in een SPR regeling.

Afhankelijk van de doelgroep, kan ervoor gekozen worden het TUPO zelf ook gelaagd op te bouwen. In dit model geven we een voorbeeld mee voor Laag 1. Het aanbieden van een Laag 1 (samenvatting van het volledige TUPO) is niet verplicht.

[LAAG 1]

[INLEIDING]

[Bijvoorbeeld: Op [transitiedatum] is de nieuwe pensioenregeling van [Naam Pensioenfonds] gestart. In dit overzicht ziet u een overzicht van uw pensioen in de oude regeling en de nieuwe regeling.

[BEKNOPT TOELICHTING WERKING NIEUWE PENSIOENREGELING]

[Bijvoorbeeld: In de nieuwe pensioenregeling is uw pensioen variabel. Dat betekent dat we elk jaar kijken of uw pensioen omhoog kan. Zit het erg tegen? [En zit er niet genoeg geld in de reserve om uw pensioen aan te vullen?]. Dan is er een kans dat uw pensioen omlaaggaat. Zoals het er nu naar uitziet is de kans klein dat uw pensioen omlaaggaat. Mocht dat anders worden, dan laten we het u natuurlijk direct weten.]

[BEKNOPT TOELICHTING HOE IS OMGEGAAN MET BESTAANDE AANSPRAKEN]

De oude pensioenregeling is op [einddatum oude regeling] gestopt. Het pensioen dat u op [einddatum oude regeling] ontving is omgezet naar de nieuwe pensioenregeling.

[Pensioen voor uzelf]

[Uw pensioen in de nieuwe pensioenregeling]:	€ [Bedrag] bruto per <maand><jaar>
[Uw pensioen in de oude pensioenregeling]:	€ [Bedrag] bruto per <maand><jaar>

[De uitkering aan uw partner als u overlijdt]

[In de nieuwe regeling]	€ [Bedrag] bruto per <maand><jaar>
[In de oude regeling]	€ [Bedrag] bruto per <maand><jaar>

De bedragen hierboven zijn bedragen exclusief AOW.

Bekijk het uitgebreide overzicht

[Bijvoorbeeld: Bij deze samenvatting vindt u een uitgebreid overzicht van uw pensioen in de oude en in de nieuwe pensioenregeling, met een uitleg van de verschillen.]

Heeft u een vraag?

[Bijvoorbeeld: Dan kunt u die natuurlijk altijd stellen. We zijn bereikbaar via [contactgegevens]].

<<Als Laag 1 apart verstrekt wordt>>

<Deze berekening is op zorgvuldige wijze tot stand gekomen. Wij zijn uitgegaan van de ons bekende gegevens en uw huidige en oude pensioenreglement. Er is geen rekening gehouden met toekomstige wijzigingen in uw pensioenregeling. De pensioenreglementen zijn uiteindelijk bepalend.

De Nederlandsche Bank (DNB) en Autoriteit Financiële Markten (AFM) houden toezicht op pensioenuitvoerders in Nederland. Dus ook op [Naam Pensioenfonds].>

MODEL TRANSITIE UPO

Pensioengerechtigden

Pensioenoverzicht [jaar]

Berekening van uw pensioen in de oude en nieuwe pensioenregeling

[subkop: ruimte om pensioensoort te benoemen] (1)

Stand op: <einddatum oude pensioenregeling> en <startdatum nieuwe pensioenregeling> (2)

Deze berekening hebben we gebaseerd op de volgende gegevens:

Neem het onderstaande blok op in geval van een pensioengerechtigde deelnemer

Uw persoonlijke gegevens (3)

- Naam [Naam]
- Geboren op [Geboortedatum]
- <Herkeningsnummer [Pensioennummer]>

Uw partner <en kind(eren)> (4)

- Naam [Naam]
- Geboren op [Geboortedatum]

Uw pensioengegevens (5)

- <<Oude> Werkgever [Naam werkgever]>
- Pensioenuitvoerder [Naam pensioenuitvoerder]
- Soort pensioenregeling tot [jaar] <netto>[Naam en/of soort pensioenregeling]
- Soort pensioenregeling vanaf [jaar] <Flexibele premieovereenkomst><Solidaire premieovereenkomst>]
- Pensioen<soort><keuze> bij pensioeningang <vast><variabel> pensioen
- <Ingangsdatum pensioen> <[Datum]>
- <<Periode in dienst><Datum uit dienst> <[Periode]><[Datum]>>

Goed om te weten (6)

- ✓ <We hebben deze berekening gebaseerd op de financiële situatie op [startdatum nieuwe pensioenregeling] en de gegevens die bij ons op dat moment bekend waren. Is er daarna iets veranderd? Houd er dan rekening mee dat we deze verandering niet hebben meegenomen bij deze berekening.> (7)
- ✓ <De dekkingsgraad op [startdatum nieuwe pensioenregeling] was [...]%. Deze dekkingsgraad was bepalend voor hoe we het totale fondsvermogen verdeeld hebben over iedereen met een pensioen bij [Naam fonds].>
- ✓ <Wilt u weten hoe het fondsvermogen precies verdeeld is? Of welke uitgangspunten we gebruikt hebben voor dit overzicht? Kijk dan op [URL] U vindt daar ook een uitgebreide uitleg van de verschillen tussen de bedragen.>
- ✓ <Ruimte voor andere mededelingen>
- ✓ <Zijn uw gegevens niet volledig of niet juist? Neem dan contact met ons op.>

(1) Het TUPO pensioengerechtigden kan voor verschillende soorten pensioensoorten gebruikt worden, zoals ingegaan ouderdomspensioen, wezenpensioen, (bijzonder) partnerpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen of verevend pensioen. We hebben deze vormen in dit model zoveel mogelijk in aparte blokken uitgewerkt omwille van de overzichtelijkheid. Ook heeft iedere doelgroep een eigen versie van de gegevens waarop dit pensioenoverzicht is gebaseerd. In de kop kan optioneel de pensioensoort worden vermeld.

(2) Het format voor het transitie UPO kan (uitsluitend) gebruikt worden in het jaar na de transitie. Het TUPO heeft twee peildata:

- (a) De einddatum van de oude pensioenregeling, die gestopt is.
- (b) De begindatum van de nieuwe pensioenregeling (flexibele premieregeling of solidaire premieregeling).

Een TUPO kan uitsluitend gebruikt worden als de transitiedatum gelijk is aan de peildatum voor het UPO voor pensioengerechtigden. Dit kan een datum in de loop van het kalenderjaar zijn.

(3) Doel van deze tekst is dat pensioengerechtigden weten dat de bedragen in het TUPO gebaseerd zijn op de gegevens die hier zijn getoond.

(4) Hier vult u de naam van de partner in. Een onbepaald partnersysteem wordt bij pensioeningang een bepaald partnersysteem. Eventueel kan 'geen partner' vermeld worden als de pensioengerechtigde expliciet heeft gemeld dat hij/zij geen partner heeft. Een partner aanmelden na pensioeningang is niet mogelijk.

Is de partner overleden, dan vervalt het eventuele partnerpensioen en wordt de partner in principe niet meer vermeld op het pensioenoverzicht. De uitvoerder kan ervoor kiezen te vermelden 'overleden [op DATUM][na PEILDATUM]'

(5) Onder 'Uw (pensioen)gegevens' worden de (persoonlijke) gegevens van de pensioengerechtigde opgenomen. Het is niet verplicht om de naam van de (oude) werkgever en het herkenningsnummer op te nemen. Pensioenuitvoerders worden afgeraden om het BSN-nummer van de pensioengerechtigde te vermelden op het TUPO. Dit met het oog op AVG-wetgeving en mogelijke datalekken. Bij het soort regeling moet in dit model worden aangegeven dat het om een solidaire premieovereenkomst of een flexibele premieovereenkomst gaat. Gaat het om een wezenpensioen, partnerpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen of verevend pensioen? Dan is alleen de soort pensioenregeling en de naam van de pensioenuitvoerder voldoende.

(6) In dit model staan vinkjes bij de opsomming in de blokken 'Goed om te weten'. Het staat u hier vrij een ander opsommingsteken te gebruiken. In nadere regelgeving is opgenomen dat in dit blok op een (T)UPO elke wezenlijke wijziging t.o.v. het UPO van het voorgaande jaar moet worden aangegeven. In een TUPO lijkt deze informatie het meest passend bij de beschrijving van het pensioen in de nieuwe pensioenregeling. Het kan ook opgenomen worden in Laag 1 (de samenvatting).

(7) Het advies is in de toelichting op te nemen dat wijzigingen na de peildatum niet zijn meegenomen in de berekening van het pensioen. Een tweede advies is te noemen waar de ontvanger meer informatie kan vinden over de verdeling van het fondsvermogen en de uitgangpunten voor de berekening.

Neem het onderstaande blok op in geval de ontvanger een pensioengerechtigde ex-partner is met verevend OP (8)

	Uw persoonlijke gegevens	
	- Naam	[Naam]
	- Geboren op	[Geboortedatum]
	- <Herkeningsnummer	[Pensioenummer]>
	Uw ex-partner	
	- Naam	[Naam]
	- Geboren op	[Geboortedatum]
	Uw pensioengegevens	
	- <<Oud-> Werkgever van uw ex-partner	[Naam werkgever]>
	- Pensioenuitvoerder	[Naam pensioenuitvoerder]
- Soort pensioenregeling tot [jaar]	<netto>[Naam en/of soort pensioenregeling]	
- Soort pensioenregeling vanaf [jaar]	<Flexibele premieovereenkomst><Solidaire premieovereenkomst>]	
- Pensioen<soort> bij pensioeningang	<vast><variabel> pensioen	
- <Ingangsdatum pensioen	[Datum]>	

Goed om te weten

<<Zie voorbeeldteksten bij de pensioengerechtigde deelnemer>>

(8) Zie de toelichting bij het blok Gegevens van de pensioengerechtigde deelnemer.

Neem het onderstaande blok op in geval van een pensioengerechtigde met een ingegaan (bijzonder) partner- of wezenpensioen (9)

	Uw persoonlijke gegevens	
	- Naam	[Naam]
	- Geboren op	[Geboortedatum]
	- <Herkeningsnummer	[Pensioenummer]>
Uw pensioengegevens		

- <<Oud-> Werkgever <van uw> <ex-> <partner> <ouder>	[Naam werkgever]>
- Pensioenuitvoerder	[Naam pensioenuitvoerder]
- Soort pensioenregeling tot [jaar]	<netto>[Naam en/of soort pensioenregeling]
- Soort pensioenregeling vanaf [jaar]	<Flexibele premieovereenkomst><Solidaire premieovereenkomst>
	<vast><variabel> pensioen
	<bijzonder><partnerpensioen><wezenpensioen>
- Pensioen<soort> bij pensioeningang	[Datum]>
- <Ingangsdatum pensioen	

Goed om te weten

<<Zie voorbeeldteksten bij de pensioengerechtigde deelnemer>>

(9) Zie de toelichting bij het blok Gegevens van de pensioengerechtigde deelnemer.

Neem het onderstaande blok op in geval van een pensioengerechtigde met een ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen (10)

Uw persoonlijke gegevens

- Naam	[Naam]
- Geboren op	[Geboortedatum]
- <Herkeningsnummer	[Pensioenummer]>

Uw pensioengegevens

- <<Oud-> Werkgever	[Naam werkgever]>
- Pensioenuitvoerder	[Naam pensioenuitvoerder]
- Soort pensioenregeling tot [jaar]	<netto>[Naam en/of soort pensioenregeling]
- Soort pensioenregeling vanaf [jaar]	<Flexibele premieovereenkomst><Solidaire premieovereenkomst>
	[Datum]
- <Ingangsdatum arbeidsongeschiktheidspensioen	<[Periode]>
- <Periode in dienst>	<[Datum]>
- <Datum uit dienst>	

Goed om te weten

<<Zie voorbeeldteksten bij de pensioengerechtigde deelnemer>>

(10) Zie de toelichting bij het blok Gegevens van de pensioengerechtigde deelnemer.

Hoeveel pensioen kreeg u in de oude pensioenregeling?

Hoeveel pensioen kreeg u?

<U kreeg in de oude pensioenregeling € [bedrag] <bruto>per jaar>

<Dit is een <vast><variabel> pensioen.>

>U heeft toen u uw pensioen aanvraag, gekozen voor een

<vast/stabiel><variabel> pensioen.>

<Hoeveel pensioen krijgt uw ex-partner?>

<Uw ex-partner kreeg € [bedrag] <bruto>per jaar>

Dit pensioen is ook een <vast/stabiel><variabel> pensioen.

Hoeveel pensioen krijgt u in de nieuwe pensioenregeling? (11)

Hoeveel pensioen krijgt u?

<U krijgt>

Dit is een <vast><variabel> pensioen. € [bedrag] <bruto>per jaar>
<bruto>per jaar>

<Hoeveel pensioen krijgt uw ex-partner?>

<Uw ex-partner krijgt> € [bedrag] <bruto><netto>
per jaar>

Goed om te weten (12)

- ✓ <Beschrijving kenmerken van het pensioen in de oude pensioenregeling en de nieuwe pensioenregeling>
- ✓ <U ontvangt een pensioen zolang u leeft. De uitkering stopt als u overlijdt.>
- ✓ (13) <In de nieuwe pensioenregeling is uw pensioen><Uw pensioen is> 'variabel'. Dat wil zeggen dat we uw pensioen elk jaar <aanpassen><opnieuw vaststellen>. <Dat gebeurt volgens de afspraken die voor de nieuwe pensioenregeling zijn gemaakt.> Zit het mee? Dan gaat uw pensioen <meestal> omhoog. <Zit het tegen? Dan gaat uw pensioen omlaag.><Zit het tegen en moet uw pensioen omlaag? En zit er niet genoeg geld in de <gezamenlijke buffer><reserve> om uw pensioen aan te vullen zodat het gelijk blijft? Dan gaat uw pensioen omlaag.>(14) <Op dit moment is de kans klein dat <uw pensioen><de pensioenen die we uitbetalen>
- ✓ omlaaggaan.<Kijk bij 'Hoe zeker is uw pensioen?' voor meer informatie.>
- ✓ <De hoogte van dit pensioen staat vast.>
- ✓ (15) <Let op: U kunt in de nieuwe pensioenregeling kiezen voor een vast pensioen. U kunt deze keuze tot uiterlijk [datum] maken. <Verwijzing naar meer informatie en/of het proces>.>
- ✓ (16) <Let op! Bij de scheiding is afgesproken dat een deel van uw pensioen aan uw ex-partner wordt uitbetaald. Dit pensioen <trekt u af van><is al afgetrokken van> de bedragen hierboven <als u van ons op [peildatum UPO] of eerder bericht heeft ontvangen dat wij het pensioen volgens de afspraken die u heeft gemaakt verdelen>.

- ✓ <Het deel waar uw ex-partner recht op heeft betalen wij aan uw ex-partner uit zolang u in leven bent.>
- ✓ <Als u overlijdt, stopt de uitkering aan uw ex-partner.>
- ✓ <Als uw ex-partner overlijdt, betalen wij dit deel van het pensioen weer aan u uit>.
- ✓ <U ziet in dit overzicht brutobedragen. Hier gaan nog belasting en sociale premies vanaf.>
- ✓ <U ziet in dit overzicht een bedrag per jaar.><U ontvangt uw pensioen elke maand.> <Het maandbedrag is 1/12 van het jaarbedrag.>>
- ✓ (17) <Mogelijk heeft u gekozen voor een hoog-laag pensioen of een laag-hoog pensioen. U ziet hier het bedrag dat u op [startdatum nieuwe pensioenregeling] ontving. Het kan zijn dat u inmiddels de hoogte van het pensioen is veranderd van hoog naar laag (of andersom). Of dat dit binnenkort gebeurt. De keuze die u heeft gemaakt toen u uw pensioen liet ingaan, geldt ook voor het pensioen in de nieuwe pensioenregeling.
- ✓ <Uw AOW staat niet op dit overzicht. U vindt informatie over de AOW op www.mijnpensioenoverzicht.nl of op www.svb.nl.>
- ✓ <De bedragen gaan over het gedeelte dat u met pensioen bent. Bouwt u nog pensioen op? Dan ontvangt u naast dit overzicht nog een ander pensioenoverzicht.>
- ✓ <Is uw pensioen vorige jaar ingegaan? Dan wijkt het bedrag dat u op jaarbasis ziet dat hoort bij de oude pensioenregeling af van het bedrag dat u daadwerkelijk heeft ontvangen. Het ontvangen bedrag ziet u op uw jaaropgave.>
- ✓ <Ruimte voor andere mededelingen>

(11) De teksten zijn voorbeeldteksten. Aangezien er vele productsoorten zijn in de solidaire premieovereenkomst en de flexibele premieovereenkomst, zijn de voorbeeldteksten niet limitatief. Als dit van toepassing is: maak duidelijk of iemand heeft gekozen voor een vast of variabel pensioen. Of dat het pensioen al het kenmerk 'vast' of 'variabel' heeft. Maak bij de bedragen duidelijk of het een keuze is ('u heeft gekozen voor') of een 'default' ('u ontvangt').

(12) In dit 'Goed om te weten' blok staan meerdere toelichtingen die getoond kunnen worden als de betreffende situatie van toepassing is. Dit zijn voorbeelden van situaties die van toepassing kunnen zijn. Het is belangrijk om alleen die teksten op te nemen, die relevant zijn voor de pensioenregeling die het betreft. Bedenk daarbij wat relevant en logisch is om toe te lichten voor een juiste interpretatie van de getoonde bedragen.

(13) Geef op basis van de specifieke regeling de juiste tekst weer. Een variabel pensioen binnen een solidaire premieovereenkomst of een flexibele premieovereenkomst met risicodelingsreserve werkt anders dan een variabel pensioen bij een flexibele premieovereenkomst zonder risicodelingsreserve.

(14) Neem een duiding op die aansluit bij de situatie op de peildatum. De beschreven kans moet goed onderbouwd kunnen worden als de pensioengerechtigde een toelichting vraagt.

(15) Mogelijk kan de gepensioneerde tot een bepaalde datum kiezen tussen een vast en variabel pensioen. Is dat het geval, geef dan hier duidelijk aan tot wanneer deze keuze gemaakt kan worden en hoe iemand deze keuze maakt. Maak ook duidelijk wat er gebeurt als iemand géén keuze maakt.

(16) Met dit tekstblok wordt aangegeven of de gevolgen van een scheiding wel of niet zijn verwerkt in de getoonde bedragen. Wordt in de getoonde bedragen (nog) geen rekening is gehouden met een scheiding, dan is het belangrijk om een waarschuwing op te nemen: 'Let op! Uw pensioen kan door uw scheiding fors lager uitvallen.' Deze zin is dan verplicht. Dit is met name relevant voor een scheiding na de pensioendatum. Ook moet er dan worden vermeld waar de gepensioneerde meer informatie kan vinden over de gevolgen van zijn scheiding op het eigen pensioen.

(17) Mogelijk heeft de gepensioneerde gekozen voor een hoog-laag pensioen. In dit voorbeeld zijn geen teksten opgenomen die laten zien hoe het pensioen in hoogte wisselt. Uiteraard is dit wel mogelijk. Houd daarbij rekening met de doorlooptijden van het ontwikkelen van het TUPO en de wisseling in hoogte die mogelijk plaatsvindt in de periode tussen de peildatum en het verstrekken van het overzicht. Een optie is te noemen dát de keuze voor een hoog-laag pensioen of een laag-hoog pensioen ook geldt in de nieuwe pensioenregeling en dat het pensioen wordt (of is) aangepast volgens de eerder gemaakte keuze.

Neem onderstaande blokken als de ontvanger een verevend ouderdomspensioen ontvangt en ex-partner is: (18)

Welk <pensioen> ontving u in de oude pensioenregeling?

Hoeveel pensioen kreeg u in de oude pensioenregeling?

<Uw ex-partner heeft gekozen voor een <vast><variabel> pensioen.>

<Uw ex-partner ontvangt een <variabel> pensioen.>

U ontving een deel van dit pensioen.

Uw deel was:

€ [bedrag] <bruto><netto>
per jaar>

Welk <pensioen> ontvangt u in de nieuwe pensioenregeling?

Hoeveel pensioen krijgt u in de nieuwe pensioenregeling?

<Uw ex-partner ontvangt <nog steeds> een

<variabel><vast>pensioen>

U ontvangt een deel van dit pensioen.

Uw deel is:

€ [bedrag] <bruto><netto>
per jaar>

Goed om te weten

- ✓ <Beschrijving kenmerken van het pensioen in de oude pensioenregeling en de nieuwe pensioenregeling>
- ✓ <Als uw ex-partner overlijdt, krijgt u niet meer een deel van het pensioen van uw ex-partner.><Als u zelf overlijdt, krijgt uw ex-partner het deel dat u nu ontvangt er weer bij.><U krijgt vanaf het overlijden van uw ex-partner een partnerpensioen. Hoeveel dat <naar verwachting> is, ziet u in het blok hierna.>
- ✓ <In de nieuwe pensioenregeling is uw pensioen><Uw pensioen is> 'variabel'. Dat wil zeggen dat we uw pensioen elk jaar <aanpassen><opnieuw vaststellen>. <Dat gebeurt volgens de afspraken die voor de nieuwe pensioenregeling zijn gemaakt.> Zit het mee? Dan gaat uw pensioen <meestal> omhoog. <Zit het tegen? Dan gaat uw pensioen omlaag.><Zit het tegen en moet uw pensioen omlaag? En zit er niet genoeg geld in de <gezamenlijke buffer><reserve> om uw pensioen aan te vullen zodat het gelijk blijft? Dan gaat uw pensioen omlaag.><Op dit moment is de kans klein dat <uw pensioen><de pensioenen die we uitbetalen>
- ✓ omlaaggaan.><Kijk bij 'Hoe zeker is uw pensioen?' voor meer informatie.>
- ✓ <U ziet in dit overzicht brutobedragen. Hier gaan nog belasting en sociale premies vanaf.>

- ✓ <U ziet in dit overzicht een bedrag per jaar.><U ontvangt uw pensioen elke maand.> <Het maandbedrag is 1/12 van het jaarbedrag.>>
- ✓ <Mogelijk heeft uw ex-partner gekozen voor een hoog-laag pensioen of een laag-hoog pensioen. U ziet hier het bedrag dat u op [startdatum nieuwe pensioenregeling] ontving. Het kan zijn dat u inmiddels de hoogte van het pensioen is veranderd van hoog naar laag (of andersom). Of dat dit binnenkort gebeurt. De keuze die uw ex-partner heeft gemaakt toen uw ex-partner het pensioen liet ingaan, geldt ook voor het pensioen in de nieuwe pensioenregeling.
- ✓ <Is uw deel van het pensioen vorige jaar ingegaan? Dan kijkt het bedrag dat u op jaarbasis ziet dat hoort bij de oude pensioenregeling af van het bedrag dat u daadwerkelijk heeft ontvangen. Het ontvangen bedrag ziet u op uw jaaropgave.>
- ✓ <Uw AOW of ANW staat niet op dit overzicht. U vindt informatie over de AOW op www.mijnpensioenoverzicht.nl of op www.svb.nl.>

(18) De pensioenuitvoerder is vrij om de term 'pensioen' in deze kop aan te passen, omdat het hier gaat om een verevend pensioen dat wordt uitgekeerd aan de ex-partner. Dit is geen zelfstandig pensioenrecht van de ex-partner.

Zie verder de toelichting bij het onderdeel dat het ouderdomspensioen toont.

Neem onderstaande blokken als de ontvanger een (bijzonder) partnerpensioen ontvangt of een wezenpensioen (19)

Welk <pensioen> ontving u in de oude pensioenregeling?

Hoeveel pensioen kreeg u?

U ontving:

<tot [leeftijd]>	€ [bedrag]	<bruto><netto>
<Daarna zo lang u leeft>		per jaar>
<U kreeg tot u <leeftijd>jaar was<en daarna zolang u studeerde of invalide was, uiterlijk tot u [leeftijd] jaar was>	€ [bedrag]	<bruto><netto>
		per jaar>

Welk <pensioen> ontvangt u in de nieuwe pensioenregeling?

Hoeveel pensioen krijgt u?

U ontvangt <tot [leeftijd]>

<Daarna zo lang u leeft>	€ [bedrag]	<bruto><netto>
<U ontvangt tot u <leeftijd>jaar bent><en daarna zolang u studeerde of invalide was, uiterlijk tot u [leeftijd] jaar bent>		per jaar>
	€ [bedrag]	<bruto><netto>
		per jaar>

Goed om te weten

- ✓ <Beschrijving kenmerken van het pensioen in de oude pensioenregeling en de nieuwe pensioenregeling>
- ✓ <U ontvangt een <bijzonder> partnerpensioen zo lang u leeft>
- ✓ <De hoogte van dit pensioen is <variabel.><vast.>

<Een variabel pensioen wil zeggen dat we uw pensioen elk jaar <aanpassen><opnieuw vaststellen>. <Dat gebeurt volgens de afspraken die in onze pensioenregeling zijn gemaakt.> Zit het mee? Dan gaat uw pensioen <meestal> omhoog. <Zit het tegen? Dan gaat uw pensioen omlaag.><Zit het tegen en moet uw pensioen omlaag? En zit er niet genoeg geld in de reserve om uw pensioen aan te vullen zodat het gelijk blijft? Dan gaat uw pensioen omlaag.><Op dit moment is de kans klein dat <uw pensioen><de pensioenen die we uitbetalen> omlaaggaan.><Kijk bij 'Hoe zeker is uw pensioen?' voor meer informatie.>>

- ✓ <U ziet in dit overzicht een bedrag per jaar.><U ontvangt uw pensioen elke maand.> <Het maandbedrag is 1/12 van het jaarbedrag.>>
- ✓ <U ziet in dit overzicht brutobedragen. Hier gaan nog belasting en sociale premies vanaf.>
- ✓ <U ziet in dit overzicht een bedrag per jaar. U krijgt elke maand een pensioen. [Dit is 1/12 van het jaarbedrag.]>
- ✓ <Is uw pensioen afgelopen jaar ingegaan? Dan kan het bedrag op jaarbasis afwijken van het bedrag dat u daadwerkelijk heeft ontvangen, het ontvangen bedrag ziet u op uw jaaropgave.>
- ✓ <Uw AOW of ANW staat niet op dit overzicht. U vindt informatie over de AOW op www.mijnpensioenoverzicht.nl of op www.svb.nl.>
- ✓ <Ruimte voor andere mededelingen>

(19) Afhankelijk van de productvorm en uitkeringsregels kan de pensioenuitvoerder de kop hierop aanpassen. Zie verder de toelichting bij het onderdeel dat het ouderdomspensioen toont.

Neem onderstaande blokken op in geval van een ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen (20)

Welk <pensioen> ontving u in de oude pensioenregeling?

Arbeidsongeschiktheidspensioen als aanvulling op de WIA-uitkering

-	<U kreeg van [datum] <op jaarbasis> tot [datum]	€ [bedrag]	<bruto><netto>
per jaar>
-	<U kreeg <vanaf <datum>>zolang u arbeidsongeschikt was, uiterlijk tot de 1e dag van de maand waarin u de AOW-leeftijd bereikte, of tot u [leeftijd] jaar was als dat eerder was.>	€ [bedrag]	<bruto><netto>
per jaar>

Welk <pensioen> ontvangt u in de nieuwe pensioenregeling?

Arbeidsongeschiktheidspensioen als aanvulling op de WIA-uitkering

- <U krijgt van [datum] <op jaarbasis> tot [datum] € [bedrag] <bruto><netto> per jaar>
- <U krijgt <vanaf <datum>>zolang u arbeidsongeschikt bent, uiterlijk tot de 1e dag van de maand waarin u de AOW-leeftijd bereikt, of tot u [leeftijd] jaar bent als dat eerder is.> € [bedrag] <bruto><netto> per jaar>

Goed om te weten

- ✓ <Beschrijving kenmerken van het pensioen in de oude pensioenregeling en de nieuwe pensioenregeling>
- ✓ <De pensioenregeling is op dit onderdeel niet gewijzigd.>
- ✓ <De hoogte van <het arbeidsongeschiktheidspensioen><de aanvulling op de WIA-uitkering> hangt af van de mate waarin u arbeidsongeschikt bent. Kijk in <uw pensioenreglement><[link website]> op <[link mijnomgeving]>> voor meer informatie.>>
- ✓ <Uw pensioen is in de nieuwe pensioenregeling 'variabel'. Dat wil zeggen dat we uw pensioen elk jaar <aanpassen><opnieuw vaststellen>. <Dat gebeurt volgens de afspraken die voor de nieuwe pensioenregeling zijn gemaakt.> Zit het mee? Dan gaat uw <pensioen><aanvulling> <meestal> omhoog. <Zit het tegen? Dan gaat uw <pensioen><aanvulling> omlaag.><Zit het tegen en moet <uw pensioen><de aanvulling die u ontvangt> omlaag? En zit er niet genoeg geld in de reserve om <uw pensioen><de uitkering> aan te vullen zodat het gelijk blijft? Dan gaat <uw pensioen><de aanvulling die u ontvangt> omlaag.><Op dit moment is de kans klein dat <uw pensioen><de pensioenen die we uitbetalen><de aanvulling die u ontvangt><omlaaggaat><omlaaggaan.><Kijk bij 'Hoe zeker is uw pensioen?' voor meer informatie.>
- ✓ <U ziet in dit overzicht brutobedragen. Hier gaan nog belasting en sociale premies vanaf.>
- ✓ <U ziet in dit overzicht een bedrag per jaar><Het pensioen><De aanvulling op de WIA-uitkering>wordt elke maand aan u uitbetaald> <Het maandbedrag is 1/12 van het jaarbedrag.>>
- ✓ <Uw <WIA-uitkering><arbeidsongeschiktheidsuitkering van de overheid> staat niet op dit overzicht. <U vindt informatie over de WIA op www.uwv.nl.>>
- ✓ Let op! <Een arbeidsongeschiktheidsuitkering van de overheid><De WIA-uitkering van het UWV> eindigt uiterlijk op de datum waarop uw AOW ingaat. Als uw pensioen ingaat voor uw AOW-leeftijd, brengen wij de WIA-uitkering van de overheid in mindering op <uw pensioen><de aanvulling> tot u AOW krijgt. In dit pensioenoverzicht is <geen> rekening gehouden met die verlaging.>
- ✓ <Is <dit pensioen><de aanvulling> het afgelopen jaar ingegaan? Dan kan het bedrag op jaarbasis afwijken van het bedrag dat u daadwerkelijk heeft ontvangen. Het ontvangen bedrag ziet u op uw jaaropgave.>
- ✓ <Ruimte voor andere mededelingen>

(20) Afhankelijk van de afspraken in de pensioenregeling kan de pensioenuitvoerder de kop aanpassen. Zie verder de toelichting bij het onderdeel dat het ouderdomspensioen toont.

Wat < kreeg>< kregen> uw < partner>< en> < eventuele> kinderen> in de oude pensioenregeling als u zou overlijden?

< Uw partner zou dan ontvangen>

< Partnerpensioen>

< Vanaf uw overlijden tot [datum][uw partner AOW ontvangt][leeftijd]>	€ [bedrag]	< bruto>< netto> per jaar>
---	------------	----------------------------

< Daarna ontving uw partner>	€ [bedrag]	< bruto>< netto>
------------------------------	------------	------------------

< Uw partner zou dan geen pensioen krijgen.>		per jaar>
--	--	-----------

< Ieder kind zou dan krijgen> (21)

- < Vanaf uw overlijden tot [datum][leeftijd]>	€ [bedrag]	< bruto>< netto>
--	------------	------------------

- < Vanaf uw overlijden tot < [datum]>< [leeftijd] jaar> < of> zolang een kind studeert of invalide is tot uiterlijk [leeftijd] jaar>	€ [bedrag]	per jaar> < bruto>< netto> per jaar>
---	------------	---

- < Uw kinderen zouden dan geen pensioen krijgen.>

< Let op! Als u overlijdt, krijgen < uw partner en> eventuele kinderen>> geen pensioen van ons.>

Wat < krijgt>< krijgen> uw < partner>< en> < eventuele> kinderen> in de nieuwe pensioenregeling als u overlijdt?

< Uw partner ontvangt dan>

< Partnerpensioen>	€ [bedrag]	< bruto>< netto>
--------------------	------------	------------------

< Vanaf uw overlijden tot [datum][uw partner AOW ontvangt][leeftijd]>		per jaar>
---	--	-----------

< Daarna ontvangt uw partner>	€ [bedrag]	< bruto>< netto>
-------------------------------	------------	------------------

< Uw partner krijgt dan geen pensioen.>		per jaar>
---	--	-----------

< Uw partner krijgt dan geen pensioen.>	€ [bedrag]	< bruto>< netto>
---	------------	------------------

		per jaar>
--	--	-----------

< Ieder kind krijgt> (21)

- < Vanaf uw overlijden tot [datum][leeftijd]>	€ [bedrag]	< bruto>< netto>
--	------------	------------------

- < Vanaf uw overlijden tot < [datum]>< [leeftijd] jaar> < of> zolang een kind studeert of invalide is tot uiterlijk [leeftijd] jaar>	€ [bedrag]	per jaar> < bruto>< netto> per jaar>
---	------------	---

< Uw kinderen krijgen in de nieuwe pensioenregeling geen wezenpensioen als u overlijdt>

<Let op! Als u overlijdt, krijgen<uw partner en> eventuele kinderen>> geen pensioen van ons.>

Goed om te weten

- ✓ <Uw partner en/of kinderen ontvangen dit pensioen als zij in leven zijn op het moment van uitkering.>
- ✓ <Uw partner ontvangt na uw overlijden een pensioen zolang uw partner leeft.>
- ✓ <Dit is een vast pensioen>
- ✓ <In de nieuwe pensioenregeling is het pensioen voor uw <partner><en><kinderen> 'variabel'. Dat wil zeggen dat we het pensioen elk jaar <aanpassen><opnieuw vaststellen. <Dat gebeurt volgens de afspraken die voor de nieuwe pensioenregeling zijn gemaakt.> Zit het mee? Dan gaat het pensioen <meestal> omhoog. <Zit het tegen? Dan gaat het pensioen omlaag.><Zit het tegen en moet het pensioen omlaag? En zit er niet genoeg geld in de reserve om het pensioen aan te vullen zodat het gelijk blijft? Dan gaat het pensioen omlaag.><Op dit moment is de kans klein dat <het pensioen><de pensioenen die we uitbetalen> omlaaggaan.><Kijk bij 'Hoe zeker is uw pensioen?' voor meer informatie.>
- ✓ <U ziet in dit overzicht brutobedragen. Hier gaan nog belasting en sociale premies vanaf.>
- ✓ <U ziet in dit overzicht een bedrag per jaar. <Uw partner><en><kinderen>krijgen elke maand een uitkering.><Het maandbedrag is 1/12 van het jaarbedrag.>>
- ✓ <De AOW en de ANW die uw partner eventueel krijgt, staan niet op dit overzicht. U vindt informatie over de AOW op www.mijnpensioenoverzicht.nl of op www.svb.nl.>
- ✓ <Op dit moment is er bij ons geen partner bekend. Als u een partner krijgt, dan is er voor die partner geen recht op een pensioen als u overlijdt.>
- ✓ <Bij de bedragen op dit pensioenoverzicht is rekening gehouden met uw scheiding<en>als u daarover in [peiljaar-1] of eerder van ons bericht heeft ontvangen.>
- ✓ <Ruimte voor andere mededelingen>

(21) Op het TUPO moet het wezenpensioen als bedrag genoemd worden in de oude pensioenregeling en de nieuwe pensioenregeling. De berekening ná de transitie bevat de bedragen die horen bij alle pensioensoorten (op het UPO is het geen verplichting de bedragen te noemen).

Zie verder de toelichting bij het onderdeel dat het ouderdomspensioen toont.

Neem onderstaande blokken op als de ontvanger een verevend ouderdomspensioen ontvangt en een aanspraak heeft op een (nog niet ingegaan) bijzonder partnerpensioen (22)

Wat zou u in de oude pensioenregeling krijgen als uw ex-partner overlijdt?

<U zou dan ontvangen>

<Inschatting van wat u in de oude pensioenregeling zou ontvangen>

- <Vanaf [zijn/haar] overlijden <tot u [leeftijd] jaar bent>	€ [bedrag]	<bruto><netto> per jaar>
- <Vanaf [leeftijd] jaar	€ [bedrag]	<bruto><netto> per jaar>
- <U zou dan geen pensioen krijgen.>	€ [bedrag]	<bruto><netto> per jaar>

Wat krijgt u in de nieuwe pensioenregeling als uw ex-partner overlijdt?

<Inschatting van wat u><U>ontvangt als uw ex-partner overlijdt>

- <Vanaf [zijn/haar] overlijden <tot u [leeftijd] jaar bent>	€ [bedrag]	<bruto><netto> per jaar>
- <Vanaf [leeftijd] jaar	€ [bedrag]	<bruto><netto> per jaar>
- <U krijgt dan geen pensioen.>	€ [bedrag]	<bruto><netto> per jaar>

Goed om te weten

- ✓ <Na het overlijden van uw ex-partner, ontvangt u een partnerpensioen zo lang u leeft>
- ✓ <De uitkering stopt als u overlijdt.>
- ✓ <In de nieuwe pensioenregeling is dit pensioen 'variabel'. Dat wil zeggen dat we het pensioen elk jaar <aanpassen><opnieuw vaststellen>. <Dat gebeurt volgens de afspraken die voor de nieuwe pensioenregeling zijn gemaakt.> <Zit het mee? Dan gaat het pensioen <meestal> omhoog. <Zit het tegen? Dan gaat het pensioen omlaag.> <Zit het tegen en moet het pensioen omlaag? En zit er niet genoeg geld in de reserve om het pensioen aan te vullen zodat het gelijk blijft? Dan gaat het pensioen omlaag.> <Op dit moment is de kans klein dat <het pensioen><de pensioenen die we uitbetalen> omlaaggaan.><Kijk bij 'Hoe zeker is uw pensioen?' voor meer informatie.>
- ✓ <U ziet in dit overzicht brutobedragen. Hier gaan nog belasting en sociale premies vanaf.>
- ✓ <U ziet in dit overzicht een bedrag per jaar.><Nadat uw ex-partner is overleden, wordt het pensioen elke maand aan u uitbetaald.><Het maandbedrag is 1/12 van het jaarbedrag.>>
- ✓ <Uw AOW of de eventueel ANW die u krijgt, staan niet op dit overzicht. U vindt informatie over de AOW op www.mijnpensioenoverzicht.nl of op www.svb.nl.>

✓ <Ruimte voor andere mededelingen>

(22) Zie de toelichting bij het onderdeel dat het ouderdomspensioen toont.

Hoe zeker was uw pensioen in de oude pensioenregeling?

De hoogte van uw [pensioen] stond <niet> vast

<De hoogte van uw [pensioen] stond vast en uw [pensioen] kon niet worden verlaagd door
<pensioenuitvoerder>.>

<De hoogte van uw [pensioen] stond niet vast en kon in uitzonderlijke situaties worden verlaagd.>

<Uitleg die duidelijk het karakter van de oude pensioenregeling duidelijk maakt>

Verhoging <en verlaging> van uw pensioen in de afgelopen drie jaar

Verhoging in de afgelopen drie jaar

Uw pensioen steeg in de oude pensioenregeling <niet mee> <voor een deel mee> <volledig mee> met de prijzen. <U kreeg daarnaast in <jaar> <een extra verhoging> <extra verhogingen> om eerder gemiste verhogingen in te halen.>

De afgelopen drie jaar stegen de prijzen en uw pensioen als volgt:

	Stijging van de prijzen*	Verhoging van uw pensioen
[jaar -1]	<x>%	<x>%
[jaar -2]	<x>%	<x>%
[jaar -3]	<x>%	<x>%

*Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Verlaging in de afgelopen drie jaar

<De afgelopen jaren is uw pensioen niet verlaagd.>

<De afgelopen 3 jaar verlaagden wij het pensioen dat u had opgebouwd als volgt:

	Verlaging van uw pensioen
[jaar -1]	<€ <bedrag>><x>%> <bruto><netto> <per jaar><per maand>
[jaar -2]	<€ <bedrag>><x>%> <bruto><netto> <per jaar><per maand>
[jaar -3]	<€ <bedrag>><x>%> <bruto><netto> <per jaar><per maand>

Wat was de verwachting voor de toekomst

[Hier neemt u een concluderende tekst op die de informatie in bovenstaande tabellen duidt plus een korte schets van wat de pensioengerechtigde kon verwachten in de oude pensioenregeling] (23)

Hoe zeker is uw pensioen in de nieuwe pensioenregeling?

De hoogte van uw pensioen staat <nog steeds><niet> vast

<U <heeft gekozen voor><ontvangt>een <vast> pensioen. De hoogte van dit pensioen kan niet worden aangepast door [naam pensioenuitvoerder].>

<U ontvangt een vast pensioen. <Dit houdt in dat [uitleg]>>

<In de nieuwe pensioenregeling is uw pensioen 'variabel'.>

<Het pensioen dat u iedere maand ontvangt, halen wij van uw belegd kapitaal af. De rest van <uw>< het> kapitaal voor uw pensioen blijven we beleggen.> <De hoogte van uw pensioen wordt ieder jaar opnieuw <berekend><vastgesteld>. <Voor het vaststellen van de hoogte kijken we naar de waarde van het belegd kapitaal, de marktrente en de levensverwachting van dat moment.> (24)

<Een 'variabel' pensioen houdt in dat we elk jaar kijken of uw pensioen omhoog kan.><'Variabel' houdt in dat uw pensioen ieder jaar opnieuw wordt vastgesteld.> Zit het erg tegen <en is er onvoldoende geld in de <gezamenlijke buffer><reserve> om uw pensioen aan te vullen>? Dan kan het zijn dat uw pensioen omlaaggaat.> (25)

<Duiding verschil of overeenkomst met oude pensioenregeling>

<<Neem het volgende blok op in geval er een solidariteits- of risicodelingsreserve is>>

Verwachting voor de toekomst

<Op [peildatum] zat er geen geld in de <gezamenlijke buffer><reserve>. <Op [peildatum] was de <gezamenlijke buffer><reserve> voor een deel gevuld.><Op [peildatum] was de <gezamenlijke buffer><reserve> volledig gevuld.>> (26)

<Zoals het er nu naar uit ziet, is de kans klein dat uw pensioen de komende [aantal] jaar omlaaggaat.> (27)

Goed om te weten (28)

- ✓ <Nu u met pensioen bent, hebben we het kapitaal voor uw pensioen in twee delen verdeeld><Het kapitaal voor uw pensioen hebben we in twee delen verdeeld>:
 - een deel waaruit u elke maand uw pensioen ontvangt (dit noemen wij het 'uitkeringsvermogen'), en
 - een deel dat we gebruiken voor de jaarlijkse verhoging (of eventuele verlaging) van uw pensioen (dit noemen wij het 'spreidingsvermogen'). Kan uw pensioen omhoog? Dan krijgt u een deel van deze verhoging er direct bij. Het geld voor de resterende verhoging bewaren we in dit spreidingsvermogen. Moet uw pensioen omlaag? Dan werkt het hetzelfde.>>
- ✓ <We gebruiken elk jaar 1/[spreidingsparameter]e van het spreidingsvermogen voor het aanpassen van uw pensioen. Na [spreidingsperiode] jaar is een verhoging of verlaging volledig verwerkt in uw pensioen.>
- ✓ <We verwerken elk jaar 1/[factor] van de verhoging of verlaging in uw pensioen.><We verdelen elke verhoging of verlaging over <aantal> jaar>>
- ✓ <Daarnaast leggen we in de nieuwe pensioenregeling <opnieuw> een reserve aan.><Ook in de nieuwe pensioenregeling is er een reserve>. <Deze reserve is bedoeld voor de pensioenen die we uitbetalen><Deze reserve is bedoeld voor [beschrijving doelgroep].>
- ✓ <Verhogingen en verlagingen zijn voor iedereen die een pensioen ontvangt in procenten gelijk>

- ✓ <Wilt u meer weten over <alle> <de> maatregelen die wij nemen om schommelingen in uw pensioen te voorkomen of te beperken? Kijk dan op [link website/portal].>
- ✓ Of uw pensioen de komende jaren omhoog kan of omlaag moet, hangt onder andere af van de opbrengst van de beleggingen, de rente en de gemiddelde levensverwachting.
- ✓ (29) <Wilt u meer weten over de aanpassing van uw pensioen of de hoogte van het uitkeringsvermogen? Kijk dan bij 'Meer weten' om te zien hoe u deze informatie opvraagt.>
- ✓ <Ruimte voor andere mededelingen.>

(23) Uit het testen van het UPO is gebleken dat deelnemers de informatie uit de tabellen (verhoging en verlaging) lastig begrijpen. Pensioenuitvoerders zijn daarom verplicht om na de tabel met de informatie over het verhogen en verlagen in de oude pensioenregeling een tekst op te nemen die de informatie in de tabel duidt en aangeeft wat de toekomstverwachting in de oude pensioenregeling was als er geen wijziging van de pensioenregeling zou zijn. Voorbeeld van toekomstverwachting: 'In de oude pensioenregeling zouden we uw pensioen de komende jaren waarschijnlijk kunnen verhogen.'

(24) Dit tekstblok is van toepassing voor pensioenfondsen met een flexibele premieregeling zonder risicodelingsreserve. Op basis van de specifieke productkenmerken dient hier de juiste tekst te worden opgenomen. Pensioenfondsen met een solidaire premieovereenkomst tonen dit tekstblok dus niet.

(25) Dit tekstblok is van toepassing op pensioenfondsen met een solidaire premieovereenkomst óf met een flexibele premieregeling met risicodelingsreserve. De term 'gezamenlijke buffer' of 'reserve' kan dus hierbij de lading dekken van de solidariteitsreserve of de risicodelingsreserve.

(26) In het reguliere UPO voor een SPR met een spreidingsvermogen voor pensioengerechtigden wordt getoond wat de verhogingen of verlagingen zijn die nog verwerkt moeten worden. De ontvanger heeft zo een indruk van de aanpassingen in de toekomst. In het jaar direct na de transitie zijn er echter nog geen verhoging of verlagingen die nog verwerkt moeten worden. Daarom toont dit blok in het UPO alleen de mate waarin de reserve gevuld is en een kwalitatieve verwachting voor de toekomst.

Heeft een pensioenfonds voor gelijke aanpassingen gekozen en is er geen reserve, dan wordt er geen verwachting getoond.

(27) De periode waarover de verwachte ontwikkeling van de uitkering benoemd moet worden, is de spreidingsperiode. Dit is de periode waarover een aanpassing verdeeld wordt, maximaal is deze 10 jaar. In dit voorbeeld ziet u 3 jaar. Wij raden uitvoerders aan om bij de verwachte ontwikkeling niet verder dan 3 jaar vooruit te kijken omdat de onzekerheid toeneemt bij een verdere horizon. Verder vooruitkijken is uiteraard wel toegestaan. Het is een optie om de verwachting die past bij de nieuwe pensioenregeling af te zetten tegen de verwachte aanpassing in de oude pensioenregeling met context (bijv. de kans op een verlaging).

(28) In het blok 'Goed om te weten' staat achtergrondinformatie over de maatregelen die er zijn om schommelingen in het pensioen te beperken. Gebruik de onderdelen die aansluiten bij de pensioenregeling en de afspraken over het verhogen en verlagen van de pensioenen. Wanneer een pensioenfonds heeft gekozen voor gelijke aanpassingen in combinatie met het spreiden van schokken, moet in dit tekstblok iets gezegd worden over de spreidingsmethodiek. Allereerst moet gemeld worden dat financiële mee- en tegenvallers niet in één keer verwerkt worden.

We onderkennen vervolgens 2 manieren van spreiden: in gelijke stappen (lineair of dakpansgewijs) en in afnemende mate (asymptotisch of geheugenloos). De tekst in dit blok moet opgesteld in lijn met de spreidingsmethodiek die gebruikt wordt.

Bij gelijke stappen, kan de tekst bijvoorbeeld zijn:

'We verwerken elk jaar 1/3 van de verhoging of verlaging in uw pensioen. Na 3 jaar is een verhoging of verlaging dus volledig verwerkt in uw pensioen.'

Een andere beschrijving kan zijn:

'We verwerken elk jaar 1/[factor] van de verhoging of verlaging in uw pensioen. Binnen uiterlijk [spreidingsperiode] jaar is elke verhoging of verlaging volledig verwerkt in uw pensioen.'

Bij geheugenloos spreiden, kan de tekst bijvoorbeeld zijn:

'Daarnaast verwerken we financiële mee- en tegenvallers niet in één keer, maar verdeeld over 10 jaar. Het deel dat nog niet verwerkt is, gaat naar het spreidingsvermogen. We gebruiken jaarlijks 1/3e van het spreidingsvermogen voor het aanpassen van uw pensioen.'

Deze zinnen zijn voorbeeldzinnen en bedoeld om aan te geven dat de spreidingsmethodiek op verschillende manieren kan worden uitgelegd. Een pensioenuitvoerder is vrij hier een uitleg op te nemen die past bij de fondsspecifieke invulling én de kenmerken en behoeften van de doelgroep.

(29) Het is wettelijk verplicht om pensioengerechtigde deelnemers met een ouderdomspensioen te wijzen op de informatie die zij op verzoek kunnen opvragen bij de pensioenuitvoerder.

Uitleg van de verschillen (30)
Eventueel: <Waardoor is uw pensioen in de nieuwe pensioenregeling <hoger><lager>?> [Gerichte toelichting]
Waardoor verschillen de bedragen in de nieuwe en oude pensioenregeling? [Gerichte toelichting]
Waardoor verschillen de bedragen met de eerste berekening, die u in [maand] ontvangen heeft? [Gerichte toelichting]

(30) Geef hier een zo passend mogelijke uitleg van de verschillen tussen de bedragen. Het is wettelijk verplicht een uitleg te geven van de verschillen tussen de (verwachte) bedragen in de huidige en oude pensioenregeling én tussen de bedragen in de eerste en tweede berekening. De uitleg mag ook opgenomen worden bij de desbetreffende bedragen. Het inspiratiedocument '[Aanpak uitleg verschillen](#)' dat gepubliceerd is op de website van de Pensioenfederatie kan gebruikt worden bij het opstellen van deze teksten.

Wanneer moet u in actie komen?

	Als u uit elkaar gaat (31) Heeft u een partner en gaat u scheiden of eindigt uw (geregistreerd) partnerschap? Dit heeft gevolgen voor uw pensioen. Uw ex-partner kan recht hebben op een deel van uw pensioen. ✓ Maak samen met uw ex-partner afspraken over de verdeling van uw pensioen en stuur ons, als dat nodig is, de relevante documenten. Lees op <[link website]> welke stappen u moet nemen om te zorgen dat alles goed geregeld is. ✓ Geef een scheiding in het buitenland aan ons door. Wij krijgen dan niet automatisch bericht. Woont u samen, is uw partner bij ons bekend en gaat u uit elkaar? Geef ons dan ook het einde van de relatie door. Wij krijgen dan ook niet automatisch bericht.
	Als u verhuist in of naar het buitenland Wij krijgen een verhuizing in of naar het buitenland niet door. Zorg dat wij op de hoogte zijn van uw nieuwe adres (of e-mailadres), zodat wij u kunnen blijven bereiken.

(31) dit blokje is alleen van toepassing op ingegaan pensioen van (gewezen) deelnemers. De tekst is generiek, en kan door uitvoerders worden aangepast aan specifieke situaties.

Meer weten?

	Wilt u een overzicht van uw totale pensioen? (32) Ga naar www.mijnpensioenoverzicht.nl om uw totale pensioen te zien dat u <via uw werk> heeft opgebouwd én van uw AOW. <U ziet daar een prognose van uw pensioen met koopkracht over 10 jaar.><En u kunt samen met uw <eventuele> partner uw gezamenlijk pensioen bekijken>.
<i><SPR Blok 33></i>	
	Wilt u informatie over de actuele hoogte van het uitkeringsvermogen? Neem dan contact met ons op. Op <[link website]><[link mijnomgeving]> kunt u ook terecht voor meer informatie over het uitkerings- en het spreidingsvermogen en het aanpassen van uw pensioen. U bereikt ons via [e-mailadres] en op [telefoonnummer].
<i><Einde SPR Blok></i>	
	Wilt u meer weten over de beleggingen voor uw pensioen (34) Wilt u weten hoe wij omgaan met maatschappelijk verantwoord beleggen <en duurzaamheid> en de mogelijke invloed hiervan op uw pensioen? Kijk op onze website [link website]. <U vindt daar ook ons jaarverslag.>

Heeft u vragen? <Of wilt u een wijziging doorgeven?>

Neem dan contact met ons op. Op <[link website]><[link mijnomgeving]><de pensioenplanner> kunt u ook terecht voor meer informatie. Wij zijn bereikbaar via [e-mailadres] en op [telefoonnummer]. (35)

De bedragen en percentages die in dit overzicht staan, zijn gebaseerd op de gegevens die bij het opstellen van het overzicht bij ons verwerkt zijn. Het is mogelijk dat wij niet over de juiste gegevens beschikken. Controleer de gegevens waarop dit overzicht gebaseerd is daarom goed. Als u denkt dat de gegevens niet juist zijn, neemt u dan contact met ons op. Hoewel de informatie door ons met veel zorg is samengesteld, kunt u alleen rechten ontleen aan het voor u geldende pensioenreglement.

De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) houden toezicht op pensioenuitvoerders in Nederland. Dus ook op <naam pensioenfonds>. (36)

(32) Zijn de rechten van de pensioengerechtigden opgenomen op mpo.nl, dan is dit blok verplicht.

(33) Op basis van artikel 7b, lid 2, sub c van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling is een pensioenuitvoerder verplicht informatie op het pensioenoverzicht van pensioengerechtigden op te nemen over de informatie die de pensioengerechtigde op verzoek en uit hoofde van artikel 9, lid 7 van hetzelfde besluit bij de pensioenuitvoerder kan opvragen. Hiertoe dient dit blok.

(34) Voorgeschreven in de IORP-II richtlijn is dat in het Pensioenoverzicht wordt vermeld waar en hoe aanvullende informatie kan worden verkregen over onder meer: de in de artikelen 29 en 30 (link naar jaarverslag en beleggingsinformatie of beleggingsbeginselen) vermelde informatie. Volgens de nationale wetgeving is deze directe verwijzing niet verplicht, maar de Pensioenkoepels hebben ervoor gekozen om toch een directe verwijzing op te nemen omdat dit voor de deelnemer het meest helder is. Bovendien is het vanuit de SFDR verplicht om op het UPO een verwijzing op te nemen naar het beleid voor duurzaam beleggen. Deze informatie is met de algemene informatie over beleggingen en het jaarverslag opgenomen in dit blokje.

(35) Het opnemen van een verwijzing naar de website van de pensioenuitvoerder op het Uniform Pensioenoverzicht en een verwijzing naar mijnpensioenoverzicht.nl is verplicht.

(36) De laatste zin van deze tekst is voor alle pensioenuitvoerders verplicht. Pensioenuitvoerders die gevestigd zijn in het buitenland vervangen de namen van de toezichthouders en van het land in de correcte namen. Voor de rest van de tekst geldt: pensioenuitvoerders mogen het UPO eindigen met deze optionele disclaimer. Bij het maken van de keuze om wel of geen gebruik te maken van deze disclaimer adviseren we pensioenuitvoerders ook rekening te houden met de opvatting van de ombudsman pensioenen en het advies van de AFM om géén disclaimer op te nemen.